

for Mariana

PORG & ZEEN

POUZE PREZENČNĚ



První obnovené
reálné gymnázium
Lindnerova 3, 180 00 Praha 8

Třetí obnovené číslo časopisu

Prvního
obnoveného
reálného
gymnázia

Obsah

OBSAH:

ÚVODNÍK.....	3
ŠKOLA.....	4
- Rodičovská anketa	
- Komentář k reorganizaci volitelných předmětů	
- Přemítání nad hodnocením	
- Z profesorského deníku	
- Absolventem PORGu	
- Ze života školy (Stránka o čajovně II.)	
- Ze smrti školy (Humus II.)	
- Deník ze studijního pobytu v Německu	
- Jak se z koncepce stal a nestal Základní dokument	
KULTURA.....	14
- Dokončení dopisu Josefa Váchala	
- Hedda Gabler	
- Literární baňny II.	
TVORBA.....	19
- Lidová a ohlasová poezie očima primánů	
- Poezie všedního dne (sekunda)	
- Hubenost jest nebezpečím	
ÚVAHY.....	22
- Graffiti z právníckého hlediska	
- Umělecká energie	
DĚDICTVÍ.....	26
- Také dědictví aneb po stopách Porgazeenu	
- Dědictví II.	

První obnovené
reálné gymnázium
Lindaerova 3, 180 00 Praha 6

POUZE PREZENČNĚ

Toto číslo sponzoruje firma B. P. Spektral.

Redakce: Škola - Kryštof Kozák, Ondřej Šteffl; Kultura - Daniela Vernerová, Boris Kubiček; Tvorba - Jan Daněk, Karin Pohanková; Úvahy - Podaná Magna.

Za grafickou úpravu zodpovídají jednotlivé redakce.

Head korektor - Jakub Krč

S.T. t. P.V.

Vychází 17.2. 1995

cena 7Kč

Úvodník

Je sobota 11.2. a stylově v 00:07 Vám můžeme oznámit, že Porgazeen stojí pouze 7 korun, což je asi nejdůležitější informace tohoto úvodníku. Tuto informaci jsme Vám mohli poskytnout již včera, ale poskytujeme Vám ji až dnes, protože před půlnocí má pingpongistka nejjistější ruku.

Jestli se stane tradicí psát úvodníky v brzkých ranních hodinách, tak se budou češtinářům čím dál tím více nelíbit. Ale řady češtinářů řídnu a řady fyzikářů houstnou. Temné mraky Zla se stahují...

Abychom tyto mraky rozehnali, je naší milou povinností poděkovat několika odvážlivcům, kteří vystoupili z ilegality a podpořili naši činnost. Především bychom rádi poděkovali Wandě Gaydečkové za její romantické obrázky stvůr zdobící některé stránky tohoto čísla. Děkujeme také primě a sekundě za jejich více či méně či vůbec scestné básně, které významně obohatily toto číslo. Neradi bychom opomněli také místní klan krys, Bratrstvo šedé pracky, který nám byl morální podporou po celou dobu tvorby časopisu.

V noci člověk docela zásadní věci, že stojíme už jenom Sláva Porgazeenu na vlastních křídlech zemi jediné, a jiných dobrých lidí připočteno k dobru, darované peníze je investovali do Budiž nám země

Nelekejte se poměrně brutálních k některým poměrně článkům. Ty nekreslila. Jak je Porgmannův odkaz

Najednou je že bychom byli

spíše naopak. Tištění do půl čtvrté ráno do Vás vtiskne hluboké stopy. Nedoporučujeme. Chtěli jsme také vysvětlit černou schránku, respektive její neexistenci. Odvezla si ji s sebou do Zámorí federální agentka Liberty Rocka*. Doufáme, že kdo chtěl do PORGazeenu nějak přispět, někoho z redaktorů vyhledal. Až se Liberty vrátí, bude všechno jako dřív. Uff.

Dorazil Nico. Jeho barva se příliš neliší od bílých stěn místnosti, a tak se nám občas ztrácí. Kdo viděl Predátora, pochopí naše zděšení. Stejně jsme uvažovali o koupi automatické pistole už předtím. Až se najde bohatý sponzor, Nico to příště asi odnese. Jeho chyba, nemá být jak Rusalka bledá.

Redakce



zapomene na jako třeba proč sedm korun. se totiž roznesla po zemi krásné, sponzorů plné. Budiž nám že jsme neprohýřili, nýbrž lepších zítřků. lehká. některých ilustrací brutálním rozhodně Wanda vidět, je stále živý... ráno, 11: 15. Ne o moc čerstvější,

*P. S. Je to P.S.

Škola

ARA - Anonymní rodičovská anketa: První výsledky

U příležitosti třídních schůzek 6.2.1995 jsme se obrátili na rodiče studentů PORG s anketou, jejímž cílem bylo získat souhrnnou aktuální představu o rodičovských názorech a spokojenosti. Anketa byla anonymní, za jednoho studenta mohl odpovídat pouze jeden rodič.

Část rodičů se vyjádřila, že k posuzování nemá dostatek informací, a buď anketu neodevzdala vůbec, anebo u některé kategorie odpověděla "nevím" (7 %). Celkem bylo odevzdáno právě 100 vyplněných anketních lístků, což reprezentuje asi 60 % všech rodičů. Výsledky jsou shrnuty v následující tabulce:

SPOKOJENOST (v procentech)	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Atmosféra školy	48	39	11	2
Formy vyučování	36	55	9	0
Vztahy učitelů a studentů	29	62	8	1
Obsah výuky	22	66	12	0
Kvalita učitelů	17	79	4	0
Spolupráce učitelů s rodiči	17	53	27	3
Mimovýukové aktivity	16	42	40	2
Vybavení školy	14	54	27	5
Organizace školy	12	70	17	1
CELKOVÝ VÝVOJ ŠKOLY	17	62	20	1

Rodiče jsou se školou vesměs spokojeni. Odpověď "spíše spokojen(a)" byla nejlákavější a volilo ji ve všech kategoriích 59 % . Naopak "rozhodná nespokojenost" se objevila v méně než 2 % odpovědí. Pokud chceme získat trochu diferencovanější obraz rodičovské spokojenosti, musíme se soustředit na ochotu projevit spokojenost "rozhodnou" (tak je uspořádána tabulka), anebo sledovat, kde se spokojenost nejčastěji překlání do záporného pólu. Tak či tak, spokojenost rodičů se bude zvyšovat, budou-li se zlepšovat především: organizace a vybavení školy, spolupráce učitelů s rodiči a mimovýukové aktivity. Nejvíce stále boduje "duch školy". Jistě by bylo zajímavé získat srovnatelnou informaci od učitelů a studentů.

Jaroslav Kalous

Komentář k návrhu na reorganizaci volitelných předmětů

V Porgazeenu číslo 2 jsem se dočetl o návrhu na nový systém volitelných předmětů od pana ředitele Ondřeje Šteffla. Jako student kvinty, tedy třídy, pro kterou je uspořádání volitelných předmětů - dalo by se říci - nejaktuálnější, bych rád vyjádřil svůj osobní názor na tento návrh.

Souhlasím s tím, že výhody u tohoto návrhu převládají nad nevýhodami. Velmi vhodné je obzvláště rozdělení předmětů do skupin. V tom je značný rozdíl oproti současnému systému, kde například kurs sebeobrany má stejnou "hodnotu" jako třeba ekonomie nebo němčina, přičemž rozdíl těchto předmětů je na první pohled zřejmý. To se mi jeví jako největší plus pro nově navržený systém. Na druhé straně, jako nevýhoda mi připadá dosti krátká doba na volitelné semináře - 6 týdnů. U nejednoho semináře se bude muset odevzdávat nějaká práce, kterou bude potom třeba vyhodnotit, eventuálně přepracovat a vůbec rozhodnout o absolvování či neabsolvování toho kterého kursu. Šest týdnů se mi prostě zdá málo.

Otázkou zůstává, zda se skutečně podaří najít a vybrat dostatečný počet témat na semináře - tedy dostatečný k uspokojivému výběru, a jak se bude realizovat jejich zařazení do rozvrhu. Dalším "problémem" je obava, že nový návrh na uspořádání volitelných předmětů - svým počtem třetí za poslední tři roky - může vyvolat nejistotu, jestli bude ještě platit to, co platilo vloni; jestli za rok nebude

zase jiné uspořádání, a tedy jestli celé plánování na tři roky dopředu (na konci kvinty) nebylo zbytečné. Co když vypadne nějaký předmět z "hlavní skupiny"? Co když se založí nová skupina?

A napadá mě mnoho dalších otázek: Jak to bude s hodnocením? Jsou 3/4 hodiny počítané za volitelný seminář dostatečné? A co v případě nemoci - nemůže se mi stát, že kvůli tomu, že mám třeba tři měsíce někdy v sextě žloutenku, nebudu moci v oktávě maturovat? Nicméně, jak jsem na začátku uvedl, výhody pravděpodobně převažují v tomto případě nad nevýhodami, a proto za sebe osobně říkám ano.

Přemysl Matějček



PŘEMÍTÁNÍ NAD HODNOCENÍM

Často se ve školství mluví o hodnocení, o měření výkonů studentů nebo učitelů. I na naší škole jsme hodiny času věnovali otázce, co chceme u studenta měřit, abychom ho správným směrem motivovali. Dlouho jsme se zamýšleli nad stupnicemi v rámci jednotlivých kritérií, aby student a jeho rodiče dostali co nejadekvatnější informaci o práci a stavu sledovaného.

"Pytle znalostí" - abych použil již zažitého příoměru - se dají celkem dobře oceňovat. Snad proto se na mnohých školách setkáváme s jedničkáři, trojkaři nebo čtyřkaři, ale ne s pětkaři. Pro pětkaře byly vyčleněny zvláštní školy. U "těžebních nástrojů" není zaručena taková průhlednost. Jak to měřit? Naštěstí se ukazuje, že někdo prostě body nabagrovat umí a učitel je spokojen, může směle hodnotit.

Proč se vyjadřuji s despektem? Ani ne tak pro samotný systém hodnocení, jako kvůli sklonu ke krátkozrakosti. Každým hodnocením se vystavujeme nebezpečí, že druhého oceňujeme a nedohlédneme dál k onomu TY, které ustavuje vztah k druhému "z očí do očí", vztah k tajemství člověka, jeho skrytým hloubkám i tomu, čemu se teprve může otevřít.

Leckdo si zažil, jak mu kladné hodnocení dalo křídla. Levně získané body zanechávají sebeuspokojení s pachutí ironie. Záporné hodnocení může člověka probudit, nebo mu vzít vítr z plachet. Jako učitel manipuluji s mocí, jejíž dopad mohu pouze odhadovat. Zrušit hodnocení? To by byl slabošský ústup před odpovědností, do které mě tato moc staví. Na druhou stranu není mým úkolem vynucovat něco mocí. Nemohu používat hodnocení jako nátlak, bič, nebo se jím dokonce mstít. Paradoxně však mým přáním je, aby si žádný student z hodnocení moc nedělal. Pominu-li flegmatiky, tak člověk, který si z hodnocení moc nedělá, je osobnost, která ví o své hodnotě, její zrak je upřen k tomu podstatnému, nemá potřebu vnějškově se vykazovat počtem nabagrovaných bodů.

Končím své přemítání tím, že jsme lidé - student i učitel - více nebo méně zatíženi krátkozrakostí. Kéž bychom spolu viděli to podstatné, co je lidskému oku neviditelné, mohu-li to říci se Saint-Exuperym.

Jaroslav Jirman



VYŇATO Z PROFESORSKÉHO DENÍKU:

8. února 1995

Je krátce po druhé hodině odpolední. Ve sborovně houstne množství profesorů. Většina si plní hrnky teplými nápoji, míchají, přislažují, omléčují... První nedočkavci zabírají měkká křesla, aby si v následujících dlouhých hodinách neotlačovali své ubohé kosti na rozvrzaných dřevěných židlích. Tak postupně usedáme do nepřehledného oválu.

Po tomto rituálním začátku vše tichne a dnešní moderátor zahajuje poradou. Je jím Petr Kolář a jediným a hlavním bodem programu má být bilance třídních schůzek a řešení návrhů z nich vzešlých. Tradičně bývá položek k projednání mnohem více, a tak dnes 8. 2. 95 zůstáváme v nevěřicném úžasu nad tím, že by délka schůze mohla jít pod čtyři hodiny.

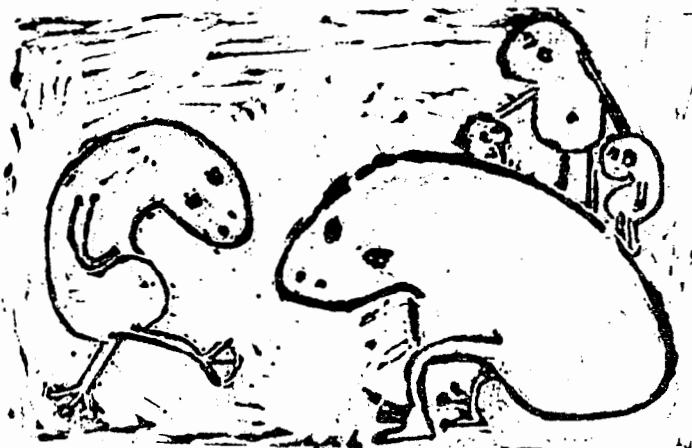
Nejdříve zpravodajství jednotlivých třídních od primy do oktávy. Zde jen stručný výtah:

Prima se trochu odchytila od klasického pozitivního ladění debaty. Sekunda zvolila o něco zábavnější notu - sledování videa. Dokument „Experiment miminko“ pobavil, potěšil i zaujal. Profesori se hlásí, že ho chtějí také vidět. Tercie vedla diskusi nad výukou němčiny, pubertou svých dětí a nad problémem doplnění látky po nemoci. Kvarta - rodičům doporučeno jít se raději na hodinu francouzštiny podívat, než přebírat názory svých dětí. Kvinta řešila osobní nesrovnalost mezi ní a prof. Suchomelovou, kterou zastupoval prof. Suchomel. Sexta diskutovala s vervou o mnoha otázkách. Prof. Ruffer jen stereotypně odkazoval na publikační možnosti v našem časopise. Za septimu zpravodaj nepřítomen. Oktáva v komorní sestavě o maturitách.

Následuje několik různých drobností skrývajících se vždy pod bodem „Různé.“ Po jejich vyčerpání nastane ticho. Všichni se po sobě díváme, pak na hodiny, znovu na ředitele,

ten se jen usmívá a opakuje „Ještě někdo něco?“ Ale nikdo nic a my se skutečně rozcházíme někdy kolem, čtvrtá pět.

Karin Pohanková



Absolventem PORGu?

Co se stane s absolventem PORGu poté, co se vrátí do starého světa státních škol a jejich konkurence? V první řadě není ztracen! Často se objevovaly otázky, zda nám nebudou zcházet ony sumy informací a dat, které byly na PORGu nahrazovány spíše individuální prací (ke které nás škola vedla, nebo se alespoň snažila vést) a zájmem. Právě toto byl největší problém v oborech, kde pouhý zájem nebo talent nestačí - také zřejmě proto se největší potíže objevily u přijímaček na medicínu, biologii a částečně i při studiu některých dalších oborů. Otázkou ale zůstává, do jaké míry je na vině škola.

Naopak, snad mohu říci, obrovský úspěch se dostavil tam, kde student mohl projevit svoji individualitu, všeobecný rozhled a zájem. Zde se ukázalo, že své krédo škola splnila, a za to jí můžeme být vděční, i když je pravda, že většina úspěchů či neúspěchů padá především na hlavu samotných absolventů. A tak jestli mohu něco poradit těm budoucím, nemějte v žádném případě strach, ale rozhodně nic nepodceňujte!

- absolvent -

Stránka o čajovně



Přiznávám, že nemám jasno v otázce, proč může být ve škole BUĎ čajovna, NEBO automat. Odpověděl by mi, prosím, někdo na otázku, proč nemůže být instalován nápojový automat v čajovně?

Mohl by zde pak popíjet jak pan Petr Suchomel, bedlivým okem sřežící přípravu

svého šálku čaje, tak studenti, neštítící se mrtvých brouků v trubičkách. U výše zmiňovaných otrlců by odpadlo nebezpečí cintání, jelikož by bylo kde posedět, i zběsilé odhazování kelímků, jelikož by zde byl odpadkový koš.

Vliv na pozdní příchody do hodin budou mít, dle mého názoru, oba typy napájení stejný. U milovníků čaje předpokládám dokonce horší, protože čaj se podává horký. Navíc si chtějí povídat (ovšem diskutovat s Liptonem může i Coca-cola).

Pokud by měl každý svůj hrneček, který by po použití umyl a uklidil (u "automatáků" tato starost odpadá), mohl by do těchto míst zavítat i pan Boris Kubiček (kdyby měl žízeň a nedostal vaříč). Uviděl by frontu u automatu - šel by si dát čaj. Uviděl by frontu u čaje - šel by si dát limonádu s broukem...

Uviděl by i víc lidí, než by si možná přál, protože v tomto případě by tam chodili všichni.

Jan Kalivoda, student sekundy

Eva a Zdeněk Kalivodovi,
rodiče, kteří se k tomuto
názoru přiklánějí



Humus II.

Kryštof Kozák

Když jsem psal Humus I., potřeboval jsem napsat trochu provokativní úvahu, která by vzbudila ve čtenářích alespoň nějakou odezvu. Doufal, jsem, že se lidé, o kterých jsem možná trochu lehkovážně prohlásil, že jsou choromyslní, nad sebou alespoň trochu zamyslí (jak se ukázalo, jsem ještě poněkud naivní). Vyskytli se samozřejmě tací, kteří s mou úvahou nesouhlasili. Těm bylo nabídnuto, aby v PORGazeenu uveřejnili

svůj hlasitý nesouhlas. Jejich nesouhlas s projevem nesouhlasu a následná reakce mě přinutily zamyslet se nad sebou. Asi jsem opravdu udělal něco špatně. Pytlík s vodou jsem si vybral pouze jako demonstrativní ukázkou, přesto se mi to stalo osudným. Nikdy jsem si nemyslel, že by student PORGu byl schopen zákeřného útoku. Když mi však na hlavě přistál další pytlík s vodou, vržený pravděpodobně touž osobou, uvědomil jsem si,

že jsem se mýlil. Je to humus. Humus I. nebyl tudíž napsán nadarmo. Je mi trochu líto, že jsem se v Humusu I. asi nedokázal vyjádřit dost jasně, protože mě někteří lidé, soudě podle jejich reakce, nepochopili. Když však někdo nechápe, že zbytečné ubližování dalším lidem je hodno agresivních primátů, vyvážl jsem s mokrou košilí ještě levně...

Na tváři lehký smích, hluboký v srdci žal...



z kvarty a kvinty, půlka ledna 1994

Den první

„Ondřej nepřijde. Říká, že prý má chřipku.“ Jinak jsou tady všichni. A přesně. „Tohle má být náš autobus? To je vtip, nebo co?“

První znamená, že se blížíme k Německu: silnice - nalevo a napravo „Erotic salons“ pro moje krajany - představují si je tlustý a hnusný, ale proč vlastně?

Eliška mi půjčuje svoji židovskou čepici.

Český pohraničník nás nenechává přejít hranice, dva pasy nejsou v pořádku. Můžu mluvit s Vaším představeným? - Nedá se nic dělat. - A co někoho podplatit... - Ne, příliš nebezpečné. „Zkusíme jiný přechod?“ Mhm. Ne. Takže zpátky do Chomutova. Štěstí, řidič je trpělivý. Na pasovém úřadě ochotná úřednice. Už byli informováni, že nás na hranicích odmítní. Jak najednou funguje v této zemi komunikace! Naštvané pohledy lidí stojících ve frontě. Dostáváme potřebnou nálepku. Teď tedy konečně v cizině, doma, no jo, v „Ex-DDR“.

Dálnice. „Potřebujeme se vyčurát.“ Kdy se už konečně objeví nějaké parkoviště, zapomněli je snad při rychlé výstavbě v nových spolkových zemích postavit?

„Jak je to ještě daleko?“ Konečně Harz, tma a sněhová bouřka. Uprostřed lesů „Haus Sonnenberg“. Obraz jako z jiného světa.

Přátelské přijetí od mých německých kolegů. „My si tady tykáme. Já jsem Mark.“ Komplimenty za moji dobrou němčinu. „Ach so, du bist Deutscher.“ „A co děláš v Praze?“ Směs závidí a soucitu. „A ty tam opravdu žiješ? Už tři roky!“

Měl bych kontrolovat večer pokoje? Jestli každý spí ve své posteli?

Vynikající jídlo.

Den druhý

„Práce“ začíná. Penibel zorganizovala diskusi s německou třídou. Pravicový extrémismus. Všichni jsou proti. Jak překvapující. Německá studentka: „Měli by se sem nějací pravicoví radikálové pozvat.“ Wie bitte?

Ve skupinové práci několik nicneřikajících koláží. Jedna z diskusních vedoucích: „Považuji to opravdu za skvělé, k čemu jste společně došli.“ Ta považuje za skvělé skoro všechno, co z těch milých dětiček vyleze. Další z diskusních vedoucích (sám se nazývá „Teamer“): „Dnes jde vlastně jen o to, aby se vidělo, co to pravicový extrémismus je.“ A to trvalo pět hodin.

Děti, nemluvte anglicky, proboha.

Děti nechtějí být nazývány dětmi.

Proč jsou mi zrovna cizinci z „göttingenské“ třídy nejsympatičtější? Mám snad proti Němcům předsudky?

„Koneckoncum...“ Lidi, nedělejte si z tlučoňnice srandu! Ztracený mikrofony. Proč je předtím nevyzkoušeli? Stále rozumím „Nico!“, ale ty studenti volají „Micro!“.

Usínám.

Svoje studenty němčiny slyším vydatně mluvit jejich rodnou řečí poprvé, vidím je najednou v zcela novém světle, některé z nich jsem předtím podcenil.

Kristýna, Magda a Julie zpívají melodie z reklam a smějí se samy sobě.

Německé studentky se stále objímají a sedí si navzájem na klíně. „Oni jsou lesby?“

Večer Disko: „I want to be forever young, forever young, forever young“ - jak krásně ty kvintánky tancují.

„Proč ty Němci nikdy nezavírají dveře?“ To já nevím, oni nezavírají dveře?

Německý kolegové mi říkají, že se v tomto dolnosaském regionu nezaměstnanost pohybuje okolo 15 procent. Je to relativně chudá spolková země. Mám to ale svým studentům vůbec říkat? Že je to chudá země?

Ne, vy žádné pivo, zum Donnerwetter!

Jsem ochraptělý.

Den třetí

Výlet do Goslaru, jsem skoro úplně bez hlasu, posraný kuřáci. Hraju si na průvodce. František křičí moje povely: „A teď doprava, vy šmejdi!“

Honza: „Hrázděné domy jsou kýč.“ Nový postřeh. Možná pravdivý.

Konečně zase jednou sám. Přátelská obsluha v kavárně.

Zpět do Sonnenbergu.

Večer mezinárodní koulovačka, pro mě vůbec první po 20 letech.

Kudějová prohodila jednu německou studentku skleněnými dveřmi.

Kritika od „Teamera“: „Mám takový pocit, že seš docela autoritářský. Ale chci tě na to jenom upozornit. Necháme to tak být.“ Ještě štěstí, že za Krušnejma horama bude téměř psychologem blbostem konec.

Den čtvrtý

Jaromír suverénně hraje starostu. Ale kdo při těch imaginárních volbách volil Magdu?

Měli tu už dříve skupiny z Polska, ale německý studenti mají raději Čechy než Poláky. Ačkoliv Čechy vůbec neznají. Česká republika je pro ně jen bílý flek na mapě.

Kristýna ke mně: „Seš žrout!“

Jedna studentka u stolu při obědě imituje kolegyni z PORGu. Dlouho už jsem se tak nenasmál.

S klukama autobusem do St. Andreasbergu. Patřilo to dříve do NDR nebo ne? Ne, ale

v obchodech možno slyšet i Durynský dialekt, pro mě stále zvláštní věc.

Přátelská obsluha v bance a obchodě s potravinami. Honza: „To bílé víno? To je dárek pro mého otce!“ Natürlich.

A ta becherovka, co mají v kufru, je dárek pro rodinu v Göttingenu. „My to tak děláme vždycky.“ A smějí se.

Opravuji slovní úlohy: „Der Skilift fährt mit uns nach oben und nach unten fahren wir ganz allein.“ (Lyžařský vlek jede s námi nahoru a dolu jedeme úplně sami.)

Anička: „Ty nejses žádněj psycholog!“

Michal je rychlejší. Jasně. Tyhle sázky mě přivedou úplně na mizinu.

Nikdo nemá rád F., jednoho německého studenta s mastnými vlasy. Kvintánky slyší, jak pod dekou nabíjí pistoli. Ale ne, „nabíjel“ jenom baterky do walkmanu...

Den pátý

Proč jen K. se mnou přestala mluvit? Kulečník, potom mezinárodní večer, docela dobré hry, občas trochu frivolní: „Kdyby to tak viděl Tomáš...“ Hra „Obstsalat“ nejlepší.

Magda a Eliáš se prý včera vzali. Magda mi ukazuje snubní prsten. Ach du meine Güte.

Den šestý

Další cesta. Göttingen. Rozdělení do rodin. „V žádném

případě nechci bydlet u L.“ Dlouhý rozhovor s moji „Gastfamilie“ o soužití s novými durynskými spoluobčany. Tehdy, v tom euforickém čase po obratu v roce 1989, lidé ze západu vlastnoručně odstranili ostnatý drát zanikající NDR. Přátelsky spolu vycházejí i dnes, a to i přesto, že řemeslníci z východu připravují své kolegy o práci. Jsou levnější.

Ptám se sám sebe, jak se bude můj poměr k mým studentům vyvíjet a kde budu vlastně příští rok.

Prohlídka města. František líbá nejznámější obyvatelku Göttingenu. Radnice měla už za středověku podlahové vytápění. Štve mě, že studenti neposlouchají přívodce a pořád kecají. Resümee: „Prag ist viel schöner!!“

Den sedmý

Mladí západní Němci prý nazývají nové spolkové země „Dunkeldeutschland“ („Temné Německo“).

Západoněmecký profesor si na gymnáziu průměrně vydělává 4 000 Marek čistého, to je skoro 70 000 Kč.

České studentky se stále objímají a sedí si navzájem na klíně.

Den poslední

Zpáteční cesta - Podívejte se z okna doprava, je tam vidět Eisenach, rodiště Johanna Sebastiana Bacha - a teď nalevo - slyšíte mě dobře? - Tam, kde je ta

betonová věž - to je bývalý koncentrační tábor Buchenwald. Jsme v Německu.

Došla nafta. Na dálnici. Řidič se vydává s kanistrem na cestu. Policejní hlídka. Ex - DDR - Polizei. Pocit, jako kdybych ji nepotřeboval brát vážně. Jsem nepřátelštější, než bych vlastně být chtěl. Nechávací nás v klidu. Fotím. Terezu na zábradlí, v protisvětle.

Chci vědět, kdo tady v autobuse kouřil!!

Zpět do Čech, s novou přítelkyní. V mlze se objevují prostitutky v pestrobarevných sukních. „Ty musí ale mrznout.“

Praha.

Můžete vystoupit na Hradčanské nebo na Vltavské.

Zvládnuto.

Nico Lauber, přeložil
Radek Hanák



Jak se z koncepce stal a nestal Základní dokument

Ondřej Šteffl

Zhruba před rokem, 26. ledna 1994, jsem zveřejnil dopis, ve kterém jsem studenty i všechny ostatní informoval o tom, že byly zahájeny práce na sepsání Koncepce školy. Někteří studenti i rodiče se zcela logicky dnes pozastavují nad tím, že stále "nic není". Něco přece jen existuje, k tomu se dostanu, ale faktem je, že předběžnou verzi slíbenou na duben 94 studenti zatím nedostali.

To má několik příčin:

Především se ukázalo, že jde o úkol mnohem obtížnější, než jsme si před rokem mysleli. Dokonce že v podobě, ve které jsme si ho původně formulovali, jde o úkol neřešitelný. Možná nejen pro naše malé schopnosti, ale prostě neřešitelný obecně. Tak jako nelze pravítkem a kružítkem provést trisekci úhlu, není v současné době možné připravit koncepci školy, která by měla: "určovat další vývoj školy, dejme tomu na desítky let dopředu." A to prostě proto, že ani neumíme dobře předvídat další vývoj světa, do kterého připravujeme naše studenty a který školu obklopuje, a ani dnes neexistují obecně uznávané metafyzické hodnoty, na kterých bychom mohli koncepci založit.

V průběhu prací na koncepci (a bylo několik seminářů s pedagogy, svým dílem přispěli i rodiče, a množství napsaných stran textu přesahuje stovku) se ukázaly další problémy. Nepanovala shoda v tom, komu je koncepce vlastně určena: jde o dokument, kterým se bude řídit škola, tj. vedení a pedagogové, ve své práci, nebo jde o informaci pro uchazeče o studium, anebo jde o informaci pro stávající studenty a rodiče, aby každý "jasně věděl, co mu škola nabízí, co od něj škola očekává a co od něj bezpodmínečně požaduje; jak si škola představuje, že bude vypadat její absolvent." Velmi se různí i představy o tom, co v té koncepci vlastně má být: "osnovy" jednotlivých předmětů, profil absolventa, metody práce školy, nebo má koncepce každému studentovi "určit meze jeho svobody a zodpovědnosti".

Výsledků všeho snažení je zatím pět:

1. Víme mnohem lépe, co nevíme. Umíme (si) položit lepší otázky.

2. Víme, že nejde o vytvoření koncepce, ale o vytváření koncepce, o trvalý proces hledání směru dalšího vývoje školy. A máme už alespoň jeden mechanismus, jak se na tomto hledání mohou všichni podílet - PORGAZEEN.

3. Máme několik dílčích výsledků, několik pokusů o koncepci.

4. Zdokonaluje se a obohacuje tzv. brožurka (napříště již ročenka), kterou každoročně nabízíme uchazečům o studium.

5. Je formulován jeden (podle možnosti) jasný dílčí úkol: vypracovat Základní dokument školy.

Základní dokument (dále jen ZD) má být určen především pro rodiče, neměl by to však být reklamní materiál. Skupina pro základní dokument při Předsednictvu SPORG navrhuje strukturu ZD takto:

A. Preambule - to zásadní a obecně platné, co školu charakterizuje, kam škola směřuje, např.:

* PORG poskytuje úplné středoškolské vzdělání ukončené maturitou.

* Pěstuje mnohostranné zájmy studentů, vyhýbá se jejich jednostrannému zaměření.

B. Principy - stálé principy (pedagogické, mravní, organizační, didaktické, psychologické, kulturní...), o které se škola při své práci opírá, např.:

* *rodinná atmosféra školy* - škola je tak velká, aby se všichni navzájem znali a mohli setkávat;

* *zodpovědnost učitelů* - učitelé jsou vybíráni konkursem a jsou plně zodpovědní za výuku svých předmětů;

* *neškolní učení* - škola vychází z toho, že mnohé důležité se studenti učí od sebe

navzájem nebo v jiných situacích než školních ;

* *pravidla a řád* - ve škole platí psaná i nepsaná pravidla. S psanými pravidly jsou všichni předem seznámeni, vyhlášená pravidla škola dodržuje a dbá, aby je dodržovali i jednotlivci ;

* *originalita* - škola se rozhoduje nezávisle. Při jinak stejných výsledcích škola preferuje originální řešení ;

* *šetřnost* - škola šetří peníze rodičů a snaží se umožnit (ekonomicky) dokončení studia každému, kdo je přijat.

C. Mechanismus - konkrétní způsoby, kterými se škola snaží uskutečnit to, co je v preambuli, a konkrétní promítnutí principů do činnosti školy, např. (uvedené příklady

mechanismů neodpovídají nutně uvedeným příkladům z preambule a principům):

- * v jednom ročníku méně předmětů,
- * ve výuce jít raději do hloubky než do šířky,
- * výměny do ciziny,
- * profesori stanoví celkovou koncepci výuky svých předmětů,
- * přiměřené přizpůsobování výuky možnostem a zájmům studentů,
- * různé formy hodnocení, slovní hodnocení,
- * 2 OFF,
- * časté změny,
- * sociální stipendium.

A nakonec by měl ZD obsahovat závěrečná ustanovení, tj. mechanismus schvalování a pozměňování.

Celé to nepiši jen tak, ale hlavně proto, abych se mohl obrátit na všechny - studenty, rodiče, pedagogy, nezávislé příznivce, přátele (popřípadě i nepřátele), kteří mají chuť a sílu, aby k přípravě Základního dokumentu přispěli.

Aby každý, kdo o to stojí, napsal, co by on osobně si přál, aby obsahovala preambule, co má patřit mezi principy, jaké by měly být mechanismy. Kdo nic nenapiše, nemůže si pak stěžovat, že na jeho názor nebyl brán zřetel. Zejména u principů a mechanismů by bylo dobré, kdybyste také napsali, proč si to přejete. Ale není to nutné. Užitečné budou i dílčí příspěvky. Souvislejší texty rádi uveřejníme v příštím čísle.

Příspěvky noste do úřadu nebo zasílejte na adresu školy do 17. března. Heslo ZD.

K přípravě ZD pořádáme **otevřenou sobotu**, formou workshopu (česky dílna), **25. března od 13:30 do 16:00 ve škole**. Prosím všechny zájemce o účast, aby zatelefonovali nebo se zapsali na seznam v úřadu nejpozději do 17. března. Organizace workshopu musí záviset na počtu účastníků.



Dokončení dopisu Josefa Váchala z minulého čísla:

A tak ten bidák larinské školy nedostudoval a dán hvězdami za duši této mladé hvězdičky zodpovídajícími do učení řemeslu, do cizého jemu prostředí, od skutečně pravdivých a dobrých psů mezi psy pomyslné, ziskuchtivé, zrádné a plné všemožných pitomých ideálů, jen v lidské smečce možných. Ale ti démonové jemu napomáhající, ta tříšť hvězdné vznešenosti a shluk světél popádu satana roztráštěný, jemu napomáhali a jak už u těch pekelníků zvykem bývá, v paradoxech jen si oblibovati, zavedli toho vyvrhela - aby si nezoufal! - direkt do rodiny toho malářečka, který pomalu se z té svojí nouze sbíral, takže dosti už kaše bylo pro tři sešedší se u něho hvězdičky. On ten majstr Mikuláš byl člověk velmi spravedlivý a tam v těch Míroticích nasoukali se do něho duchové dřevních pohanských žreců, tlících jižněji a kolem Práchně; taky jiní ti sakramenti duchovní starých časů ho obsedli a tož on ten hvězdní, na zemi jistý čas jestující hvězdní třpyt v sobě promítal a dál kol sebe živoucím vydával, takže pověst o něm se šířila, jaký že to vlastenec a obecného lidu milec, kterej tu slávu minulých let umnými čarami evokuje. Do takového prostředí přišel ten zlý, více Mars než Venuši milující psomilec, prodělávaje pokorný mu kurs v knihařské dílně, dosud neotrkan a lidskými pachy nenačuchlý, ženského rodu u toho "Bože, ten Jozífek je opravdu tam s a v přítomnosti těch podaný mu máteří se před vznešeností Ačkoliv znamenitý míval. Ty dvě hvězdy předtím do toho psiho zavítaly, spolu s rodiči, toho pekla zplozence, dvounožců udělaly, takže i psi myslí před září tohoto Hvězda Eliška s jinou brzo v nebes bání se Říhovou, tehdá v zvaných krváky už student s nimi, zálibu v čtení a sbírání potáhne hvězdnou Nekonečno - zvolá



takže ty dvě hvězdy malářečka sobě si říkaly: dosud křen!" A on posvátnou úctou chodil dvou hvězdiček ani jich vuřt nechutnal, tolik těchto bohyň styděl. učednický hlad tenkrát v mladosti své nějaký rok města nad Otavou a náramný dojem na dosud na pobyt v krunyři nezařizovaném náležitě, majestáty bledly v jeho příštího francimoru. ještě hvězdou, která pak navrátila, zvanou tlustých špalcích, čítávaly a ten propadající odnesl si pro další život toho bejlí; on - až zas svou přirozeností zpět v před tím silně fajfkou

ztrenovaný hlas: "Ha, toho Černého Ivana, z Hynkovo edice z r. 1876 dejte mi do rakve mé místo knížky modlicí, protože moje první láska také tuto knihu četla!" Takový je to ničema. Abychom ale zbytečně tot literární dílo zde nerozšiřovaly, podotkněme, že obě hvězdy do Alešovskobařkovských buněk tělesně dočasně zakleté, později se šťastně vdaly, a jak v té písničce stojí, na toho psů a ďáblů uctivače nečekaly, protože on také dlouho neměl co do huby. A tak léta ubíhala, tisíce nových hvězd zas kolem sv. Vavřince spadalo a tisíce jich zpět do mlhovin odešlo. Z pout tělesnosti dosud nevybavené hvězdy stárlý a jak dřív, když hvězdě mužského rodu kalíšek s kmínkou podávaly a ruce jejich roztrásti se měly duchovním, sladce milostným vzrušením, tak dnes ta chvějící se ruka rozlévá obsah štamprlátko z příčin docela jiných. Ony jsou dnes z nich babičky a jen pekelní světloňoši z Kosmu, v zříceniny tělesné doposud navlečení, bezzubí sic, však s pátou stále v sobě mizou stárnoutí odolávají. x/ Leč ať ta síla životní zdlouhavě či náhle z pozemských těl vyprchává, duch příčiny nemá se rozklepati. Ani u té, o Vavřinci kdys přisedší na zem hvězdy, ani u druhé, silnými paprsky už svého druha z Neviditelná objímané dávné čtenářky z píseckého parku. Nechvěje se před okamžikem, kde rozhalena bude opona zakrývající jevisté nadzemského divadla ani pisatel těchto řádků, třeba s pojmy a představami Boha a zászvěti po celý život hazardoval. Naše hvězdy zde vybledávají pro přílišná světla poznání nás obklopující, anebo obráceně: pro zvýšenou tmou svět zavalující. Anebo proto, že potřebujeme znovu zas občerstvení paprskům našim v oné, pozemským zrakům jevící se tmě z

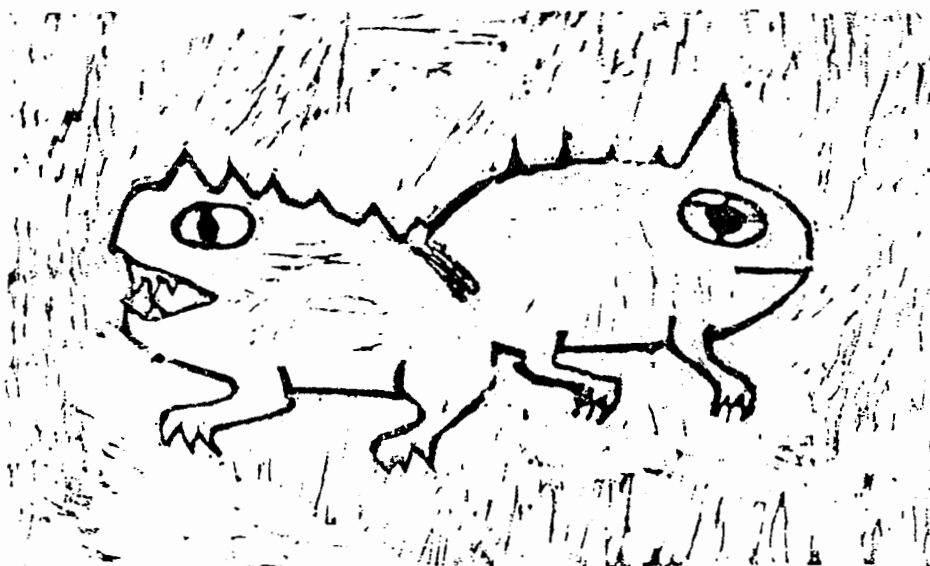
Nepoznaného. Ale což víme, vlastně co si pamatujeme z toho před tím co bylo, než jsme na zem přišli a co známe z toho před námi? Choulíme se tím úžeji do tělesného pláště svého, nesnášejíce chlad Věčna. Ach, Bože, kterak to hřeje k stáru, ty naše životní hříchy! Dobré ovšem zvlášť. A tak ta Eliščina ožívá v těch, jimž život dala a Maryny zas v kultu minulého, stále drahého jí života; hvězdička v krunýři těla k odhození připraveném láskou se ohřává a Návrat Tam bude zářivým!

x/ viz příloženou podobenku tohoto visionáře a pekelníka, z roku 1951.

Jinak silně obcují s Duchy a s nimi hovořím. Přibývá jich Tam hodně, neb silně zavšivené posice tady rychle se vyklizují. Mluvil jsem letos i se stínem MA. On mi řekl: " Je to jedno, co z toho filcu (plstě), který po člověku zbyde, jednou udělají, zda klobouk na hlavu či bačkory, ale tak to spráskat nemuseli." To bylo po prvním předvádění filmu o NĚm. Také jesuité nad filmem Temno silně byli rozhořčeni, nebožtíci. Živí ovšem také, ale většina jich vstoupila mezi rudochy. Proč, se neví. Tenhle můj kontakt s odeslými je všeobecně znám, ale pro blázinec dosud zralým nejsem. Dokonce sekundář a psychiatr jeden půjčil mi k přečtení výtah z vědecké ve Francii r. 1947 vyšlé knihy Dějiny homosexuality. Je tam více než mnoho dokladů o tom, kterak tato neřest vytvářela duchovní situaci v Evropě a osvětlena historie flagelantů a Husitů, až po Adamity z jiného hlediska. Vy dva, Maryno a Emane, kolem nichž Jiráskova fluida se táhnou, jistě nevíte, že Hus i Žižka na bludech Manichejů stavěli a vitali přichozí slovy: " Vítěz tě ten, s nímž tak nespravedlivě bylo postoupeno !" Čímž minili Satana. Ten cele patří stavitelům Chrámů a osudů lidstva. Kledba z protokolů lože (židovské) Misraim, dnes na křesťanstvu se vyplňuje, totiž, že gojimové jen pro Židy pracovat budou, krmeni jen jak tažná zvířata a nebudou mít víc práv prodeje a koupě. Doba komuny se ohlašuje. Rozum jediným zákonodárcem světa se stává. A mizí i cit vlastenectví a každý náboženský, třeba dncs nově oštafirován a na oko oživován. Ha, strážcové velkého díla! Museli byste znát zednářská díla, pro i proti. (knihy Boumty-ho) Ale je to jedno, dožijete-li v staré víře. Jsem Vám a Alešovi vděčen, že před 50 léty půjčovali jste mi první ročníky Palečka, aby ten humor. Nevšimalem zvlášť tam rozvinutý, udržel se ve mně po celý život a za každé situace. Jen tak dají se přežít epochy kapitálu i lůzy, Bohů i Dáblů. Což přeji - krom zdraví - i vám všem.

J.V.

Dodatkem upozornění pro příštího kunsthistorika, ohledně připojené k poselství fotočky nebo-li pevnotvarů zachytinstva, nemalým nákladem pořízené. Pekelník věrně u výrazu své jasnozřivé a nadávající tváře zachycen byl, spolu s obvyklým jemu pathetickým gestem ruky, jež zde schválně otevřena býti se vidí, aby zvěčněna tak byla fortelná ruka dřevorytcova (Freihandštychelmajstr) pravice, hřidel motoru třičtvrtě koňky ovládající. Kabát v nějž tento.....



Hedda Gabler

Po premiéře Divoké kachny ve Stavovském divadle v listopadu minulého roku (M. Donutil, I. Janžurová) tu máme další kus z pera



HENRIKA IBSENA.

Nenechte si ujít Ibsenovu hru **Hedda Gabler** (1890), kterou v současné době uvádí divadelní společnost BORROWED ROBES buď na Novotného Lávce, nebo v Dejvickém divadle.

Ibsen otvírá věčnou otázku po zlu v člověku. Odkud přichází ten had - svůdce, jež přivádí k životu naše temné stránky? Autor rozehrává situaci mladých manželů po návratu ze

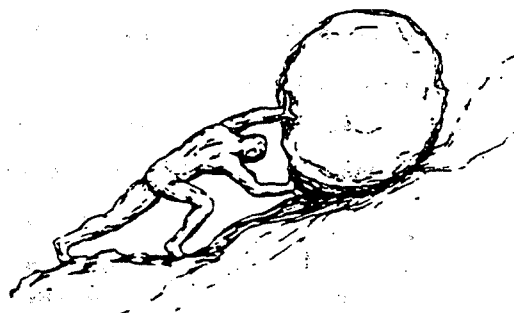
svatební cesty a dalších pěti osob v jejich bezprostředním okolí. Dětsky čistý Tesman, milující a oddaná Thea, vášnivý Lovborg, staromódní teta Elvsted a cynický Soudce. A jako pojítka všech navzájem sama Hedda Gabler - rozporuplná, toužící, zhýralá, rozmazlená, podlá ...

"Přesto, že hra začíná jako viktoriánské melodrama, končí v plném a moderním existencialismu. Lovborgovo vyslání na oslavu, spálení jeho rukopisu, Heddina sebevražda - to vše má v sobě existenciální potřebu volby, která je učiněna bez ohledu na jakoukoli morálku kromě té, již představuje jednání jednotlivce." (Peggy Ashcroft při rozboru své role v Lyric Theatre, 1954)

Jako překvapení na konec si nechávám zmínku o hereckém obsazení. BORROWED ROBES je ochotnický spolek mladých divadelních nadšenců, převážně cizinců, jejichž společným jazykem je angličtina. V hereckých výkonech jasně dominuje Angličan Ch. Cowley v roli Soudce, který je zároveň režisérem celého představení. Za Čechy bych zmínila Z. Meliška v roli Lovborga. V hlavní roli se jako Hedda představuje Američanka Mary Angiollio, která přednáší americké drama na FF UK.

Karin Pohanková

Literární bařiny II. aneb Malý průvodce po zmizelých tvářích



JAKUB KRČ

"Je to kniha ohavná!" řekl veliký kritik neapolský o této knize. "Je to překrásná kniha!" řekl jiný znamenitý kritik. "Ohavná," řekl jeden, "pro svou nemorálnost." "Překrásná," usoudil druhý, "pro svou odvážnost!"

Nevím, nakolik se podařilo minule ukázat, že spojení úřednickiny a literatury je možné. Druhý díl našeho malého seriálu vám představí vztah ještě složitější. Je možné balancovat na hranici intelektuální prózy, braku, erotiky a vtípu? Bezpochyby ano; a snad by někoho hned napadlo jméno Milan Kundera. Ale o něm pomlčme, podtitul našeho seriálu zavazuje. On není jediný, kdo dokládá možnost takové ekvilibristiky. Stačí se vrátit o pár metrů proti proudu času, rozhlédnout se po 20. a 30. letech a přitáhnout si za límec pána, který to uměl. Kterého hltal celý svět a kterého neznat při salónní konverzaci bylo neodpuštělným prohřeškem. Všichni ho znali pod pseudonymem Pitigrilli, málokdo však věděl o tomto Italovi víc. Dino Serge - tak se jmenoval ve skutečnosti - je dnes konzervován ve slovníkách v stručné glose: "prozaik a žurnalista, autor románů a novel erotických

námětů zpracovávaných s duchaplným humorem, rozšířených zvláště v požívačném období po I. svět. válce." Tituly jeho knih jsou výmluvné: Luxusní savci, Pás cudnosti, Kokain, Vegetariáni lásky, Honba za láskou... Pokračujte, chcete-li. Na začátku 30. let u nás vyšlo od Pitigrilliho takřka vše. A v závratných nákladech a v opakovaných vydáních. Rozsoudit, zda patří Pitigrilli do literatury seriózní nebo je to jen rafinovaný brak, zda je autorem časovým či nadčasovým, to bychom mohli snad po přečtení všech jeho knih. Není na to místo, vezměte zavděk alespoň krátkými okusy. Ale než si přivážete ubrousky a dáte se do konzumace, zkuste si tipnout, jak končívají takoví lidé. Sebevražda? Kdepak. Státní pocta ve stáří? Kdepak. Nejasná literatura si žádá i nejasné konce: "Po roce 1945 se obrací ke katolictví, a zavrhnuv dosavadní dílo, uveřejnil práce s morálními cíli." Inu, Pitigrilli.

Pitigrilli: K o k a i n

(přeložil Jaroslav Kríž, 1928)

V koleji Barnabitů naučil se latině, sloužit mši a falešně přísahat. Tři věci, kterých lze tu a tam potřebovat. Ale opustiv kolej, zapomněl všechny tři.

Studoval několik let medicínu, ale při zkoušce ze speciální chirurgické patologie mu řekli:

- Nemohu vám dovolit, abyste dělal zkoušku s monokdem v oku. Buď sundáte monokd, anebo odstoupíte od zkoušky.

- Nuže, odstoupím od zkoušky, pravil Tito, vstáváje. A vzdal se doktorátu.

Kousal žvýkací gumu, kterou mu posílal strýc z Ameriky jako zálohu na dědictví, a kouřil obyčejné cigarety. Když ho zaujala některá žena, zapsal si její jméno do notýsku za jmény žen, které se mu zalíbily předtím, a když ho omrzela jeho milenka, nahlížel do seznamu: Teď přijde Ludvička. A šel k Ludvičce:

- Teď je řada na vás a pospěšte si, protože po vás čeká Mařenka.

Když potkal Mařenku, říkal jí:

- Ještě na tebe nedošlo. Dřív přijde Ludivčka.

Nemaje vousů, tahal se ze zvyku za obočí.

- Proč se taháte stále za obočí? ptala se ho jednou kterási slečna.

- Každý se tahá za chlupy, které má, podle věku a pohlaví, odpověděl Tito.

Slečna považovala ho za velmi duchaplného a zamilovala se do něho.

"Pittigrilli slučuje i v této knize všechny přednosti. Kdyby byla Nobelova cena udělena za graciózní drzost, byl by rozhodně Pittigrilli z nejnadějnějších kandidátů."

Sotva parník vyplul z rejdý, Maud začala koketovat s několika cestujícími různých národností. A jelikož moře po celou dobu plavby bylo hrozné, Tito nevycházel skoro nikdy z kajuty.

Někdo mu řekl, že chceme-li přemoci mořskou nemoc, nesmíme jíst.

A Tito se postil.

Jiní mu radili, aby jedl.

A Tito jedl.

Dáma, skoro stará a velmi pobožná, dala mu několik kapek léčivé vody ze studně Nové Panny Marie.

Tito vypil zázračnou vodu.

Bohatý Brazilián, jenž se vracel do pamp, předepsal mu sardelky.

Tito zkusil sardelky.

Jiný mu poradil, aby se položil na záda.

Tito se položil na záda.

Třetí přísahal, že je třeba ležet na břiše.

Tito si lehl na břicho.

Ale nebylo, co by ho vyléčilo. Dal zavolat loďního lékaře.

- Doktore, co děláme, máme-li mořskou nemoc?

- Vrháme.

"Kdyby existovala škola moudrosti lásky, byl by Pittigrilli dnes jistě jejím čestným doktorem."

S Nocerou vstoupila teta Titova, potvorná ženština, s níž se málokdy viděl. Ve všech rodinách je alespoň jedna taková teta. Také v mé.

Byla šťastna, že Tito umíral. Nicméně prolévala hořké slzy.

- Jestliže pláčeš, znamená to, že se asi uzdravím. Kdybych měl zemřít, smála by ses štěstím.

Nějaký člověk přinesl tři lahve s kyslíkem.

- Tři? A nač tři? zeptala se teta mrcha, jedna z oněch mrších tet, jež jsou ve všech rodinách, i v mé. Proč jste koupil tři? Což kdyby spotřeboval jen dvě? Vezme lékárník zpět tu, již nespotřebuje?

- Ano.

- A vrátí peníze?

- Poslyš, Nocero, vykřikl posledním dechem, jenž mu zbýval, ubohý Tito. Vyžeň tu svini, nebo se pomstím a provedu jí to, že nepojdu.

Vstoupil velekněz vědy.

- Tak co, je lépe? zeptal se slavný lékař, sahaje po Titově tepně.

- Ano. Je lépe.

A vydechl.

(Pokračování příště: M. Ondaatje.)

Lidová a oblasová poezie očima primánů

Začali jsme povídáním o lidových písničkách a básničkách. Nezůstalo však jen u povídání, vždyť vždycky je nejlepší všechno si rovnou vyzkoušet. A tak vznikly hádanky, říkačky, básničky, prostě jakési „ohlasové“ poetické texty. Leckdy se blíží spíše folklóru městskému, zemitější, možná veselejší, ale i drsnější odnoži lidové tvorby.

Na nádraží kočka leží,
kouká se, jak život běží.
Leží, žužlá kousek sýra,
pročpak na ní každý zírá?
A kdo na ní nezírá,
ten nemá chuť na sýra.

Magda Singerová



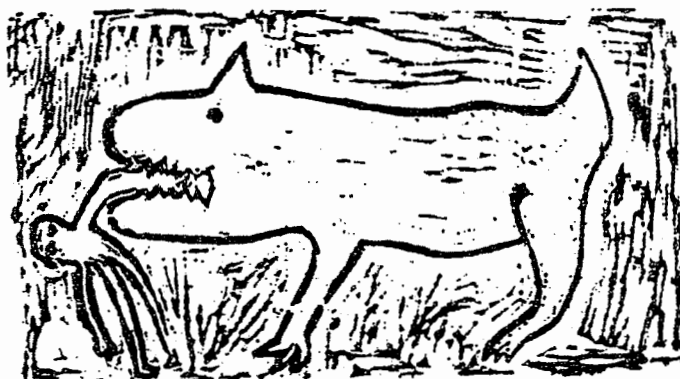
Šel pes
přes les,
nic neměl,
jenom hlad měl,
potkal ho pán,
dal mu salám.

Šel mládenec za svou milou,
přinesl jí kytku shnilou.
Milá zarděla se jako růže,
chce ho, otec nic nezmůže.
Mládenec dům obchází,
odvahu nenachází.
Za chvíli do domu vešel,
svou milou však nenašel.

Utekla mu s jedním
jménem Petr Beněz,
říkalo se o něm,
že má peněz jako želez.
Petra Sedláková

Žížalko, žížalko,
polez ven,
můžeš tu nakypřit
černou zem.
Až bude pěkně kyprá,
chytím na tebe kapra.

Magda Fialová



Stará smrtka v poli stojí,
kosu drží v dlani,
jen se neboj, Martinku,
i tys určenej pro ni,
ty se bojiš, ty utíkáš,
nejseš žádněj pašák,
vždyť tam v poli
s kosou v dlani
stojí jenom strašák.

Jakub Seidl



Přišel k nám host,
zmrzli jsme na kost.
Na okna kreslí,
bílou nešetří.

Magda Fialová

Les půlí a sama je dřevěná způli.

Jeden stařec
má sto synů,
tisíc vnuků,
a stařec drží,
když vnuci padají.
Jan Balcar

POEZIE VŠEDNÍHO DNE ANEB KAŽDODENNOST JE ZÁZRAČNÁ.

Vydejme se spolu se sekundou do poetického světa věcí kolem nás:

HODINY

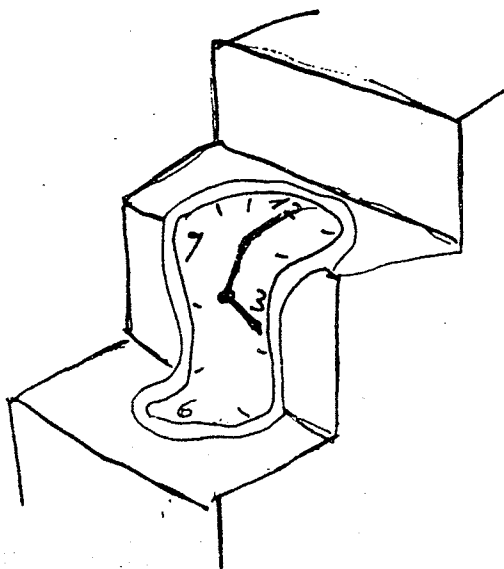
TIŠE

JAKO

HODINY

Ondra Dobiáš

Hodiny tiše tikají
kolečka se vevnitř
otáčí
jako když lidi utíkají
v jednom velikém
chomáči.



HODINY

(Jan Hon)

Ve dne tiše

jako myšky bez povšimnutí tikají

Jako bouře

Vnoci bezostyšně burácejí

hodiny

tikaly tiše
až nesyšně
pak stály - ležely na břiše
než jako čas
vzal jsem klíč a je
a čekal
až nuda skoncuje se mnou i s nimi

EVA PAULÍČKOVÁ

HODINY

Michal Svoboda

Hodiny tiše bijí
a úpí nad svým osudem
jako věc která miji
a nezanechá nic než sen.

Hodiny

Martin Bedřich

Nevtíravě, tiše, zvou nás hodiny,
abychom s nimi,
jako staří známi,
oslavili další vteřiny života.

Vybrala a sestavila Karin Pohanková

Hubenost jest nebezpečím



Není třeba, abyste byla hubenou nyní, kdy se dozvíte, jak získati plné, oblé tělo

Jsem tak sama a nešťastná, každý se jen posmívá hubené ženě

Hubenost jest nebezpečím. Lékaři dobře ví, že vychrtlí, nedokrevní lidé, jsou daleko náchylnější vůči nachlazení, nákaze, a spíše podlehnou náporu choroby, než plně vyvinutí, silní mužové a ženy. Také to není hubená, bílá dívka s plochými nadry, která získává zájem a lásku mužů. „Když je tak hubená,“ řekne každý. A je to pravda. Prsy ženy jsou tím největším magnetem, který přitahuje muže. Není to snad něco sprostého a nízkého, ale to sama Příroda tak zařídila, dává signál mužovi, jakožto budoucímu otci: „Hele, tato žena nemá čím kojiti tvé děti, které přijdou...“ Ale žena, mající pěkné vyvinuté prsy, pevné, oblé tělesné formy, jest zárukou, že bude dobrou matkou, že budoucí příjmy manžela nepoplynou na léky, operace a zbytečné stonání jak matky, tak dětí — je zaručen s největší pravděpodobností životní úspěch. Také Vy můžete získati ztracené zdraví, novou sílu, a zájící vzezření za pomoci nové knihy

DIETA, JAKO ZDROJ ZDRAVÍ A LÉK,

kteřou můžete nyní dostat za sníženou cenu místo K 66— jen K 47—, pakli se ihned přihlásíte.

Z OBSAHU KNIHY UVÁDÍME:

Sebeotrava a jedy denního života. — Zábřana léčení sebeotravy střevní. — Výhody a nevýhody solení jídel. — Správné vaření. — Jak často jísti, a co. — Vědecká dieta. — Správná a napravující dieta. — Vitaminy a různé chorobné stavy. — Kolik máme jísti. — Šestnáct prvků potřebných pro tělo při léčení hubenosti. — Způsob dokonalého žvýkání. — Uzdravování postem. — Zdroje života, mládí a síly. — Uzdravování dietou při různých chorobách, hubenosti atd. — Vliv diety na různé chronické choroby, tuberkulosu, rakovinu, žlučední choroby, ledvinové, střevní atd. atd.

Tisíce vyslábých, zničených osob, které jedí velká množství různých potravin, a dělají všechno možné, aby ztloustly, činí tak marně, protože nikdy nezískají ani gram svalstva, ani gram plnosti, která dává mužů vzezření statného chlapíka, a ženě dává neocenitelný půvab, poutající oči. A přece, kdyby se řídily vědeckými pravidly dýchání, cvičení, a hlavně správnou dietou, všecko by se v krátké době změnilo k lepšímu.

Dozvíte se, že mnoho lidí jest proto hubených, nervosních, slabých a unavených, protože nemají dostatečný počet různých vitaminů, a protože se živi stravou nesprávně sestavenou, nesprávně vařenou a nesprávně požívanou. Dozvíte se, jak je možno v krátké době získati plné a dokonale stavěné tělo, odolávající všem chorobám, jak se zbaviti nechutných vyrážek, zapáchajícího dechu, zácpy, bolesti hlavy a různých chorob, vznikajících z nesprávného způsobu života a z nesprávné výživy.

ZKUSTE TO.

Stačí jen vyplniti a poslati dolejší lístek, a zbavíte se onoho obudného pocitu méněcennosti a ubohosti, který provází jako stín každého hubeného muže a činí předmětem posměchu každou hubenou ženu.

ZVLÁŠTNÍ NABÍDKA.

Abyste i Vám bylo umožněno přebudovati své tělo v to, co chtěla příroda, totiž v zájící, dokonalou osobnost, dodáme Vám knihu Dieta, jako zdroj zdraví a lék, za sníženou cenu, místo K 66— jen K 47—, pakli se přihlásíte hned. Vystřihněte vedlejší objednávací lístek a pošlete jej na adresu:

**VIDAVATELSTVÍ
MODERNÍ PSYCHOLOGIE**
Praha II., Sokolská tř. 16.

Knihu dostanete v nenápadném obalu, a během několika týdnů již seznáte, jaká velká změna k lepšímu se s Vámi stane.

OBJEDNACÍ LÍSTEK:

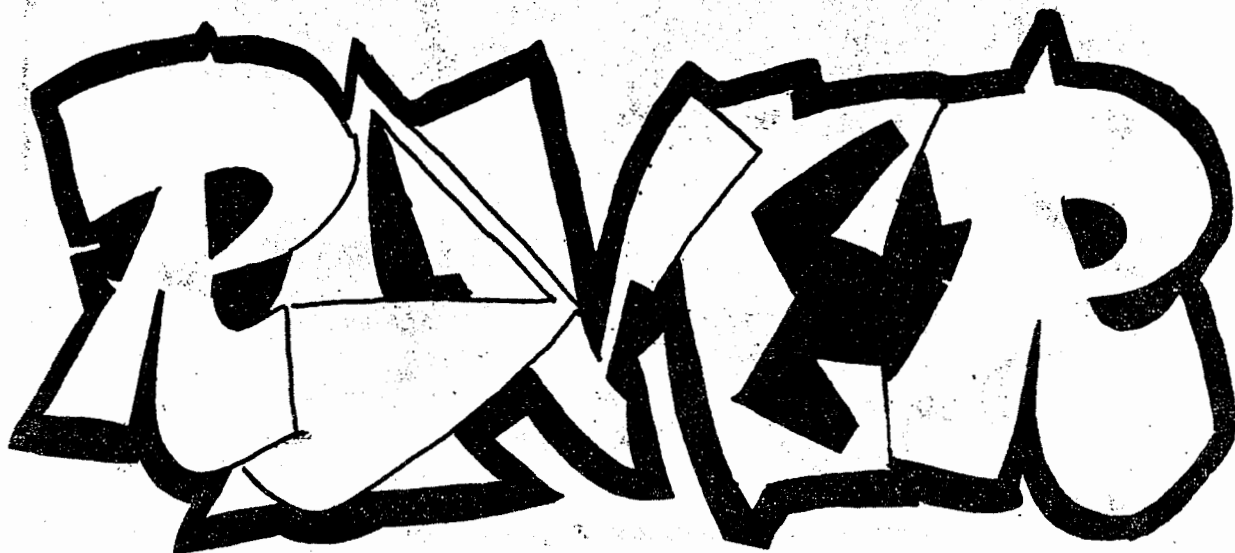
397

Vydavatelství Moderní Psychologie, Praha II., Sokolská 16.
Podle Vašeho oznámení ve Hvězdě objednávkám okamžitěmu dodání knihu A. Sterlinga: DIETA, JAKO ZDROJ ZDRAVÍ A LÉK, za sníž. cenu, místo K 66— jen K 47—, které posílám současně — zaplatím předem složenkou — dobírkou, jejíž výlohy hradím.

Jméno:

Adresa:

Pošta:



"Graffiti z právníckého hlediska"

Vše začalo na počátku sedmdesátých let v New Yorku, kde jistý portorikánský mladík začal psát po zdech fixem slova "Taki 178" - své jméno a číslo ulice. Brzy se stal známým po celém městě. To se zalíbilo jeho kamarádům a podpisů přibývalo. Počet příznivců nového "životního stylu" vzrostl po zjištění, že místo tenkého fixu lze použít sprej, jímž udělaná čára je tlustší a barevně sytější. Začaly vznikat první graffiti.

První české graffiti byly díla extravagantních studentů uměleckých škol, kteří se stali tvůrci dnes již legendárních a technicky dokonalých obrazů na Klárově (Dürerova "Podobizna matky" a hlava pštrosa, portrét Andyho

Warhola) a na stanici Želivského ("cybern punk", krabička prezervativů a šaratice). Po revoluci v roce 1989 přijíždějí do Prahy Berličané a takřka panensky čistou Prahu plní křiklavými graffiti. Na Kampě vzniká celá zeď obrazů, podle kterých se rychle začínají učit Češi. Brzy se vyhlášenými oblastmi stávají mosty Barandovský a Těšnovský (místa pod magistrálou) a nově vznikající rockové kluby a diskotéky. Šedivá Praha zčásti mění svoji tvář. Bohužel paralelně se rozvíjejí i tagy, samotné podpisy módní vlnou chvilkově inspirovaných vandalů, kterým chybí vědomí, že k podpisu patří podpisované dílo, a kteří spreji ničí ve

velkém vše, okolo čeho procházejí.

Kritika společnosti je na místě, ale zaměřená špatným směrem.

Perzekvováni jsou graffitisté, kteří městu uškodí daleko méně než "tageři". Až to připomíná trapné policejní drogové "potěmkinovství", při kterém jsou zavíráni neškodní

experimentátoři pěstující si na balkoně několik rostlinek marihuany, zatímco na Můstku nerušeně postávají skupinky Arabů a prodávají mládeži heroin.

Dostáváme se k otázce právní. Většina graffiti je na objektech, které mají majitele, s nimiž se autoři nedohodli. Je to prosté. Graffiti je protizákonné. Je to stejné, jako když vám někdo "obejde" auto

Úvahy

s pětikorunovou mincí a bude tvrdit, že klikatá čára po seškrábaném laku na něho působí velmi silným estetickým dojmem. To je ale velmi pochybný argument, protože pokud by se vám líbilo auto odřené, odřeli byste si ho sami.

Graffiti je tedy činnost nelegální (pomiňme nyní výzdobu dohodnutou s majitelem). Navíc s ní souvisejí i krádeže sprejů, na které autoři nemají peníze. Společnosti již došla trpělivost a žádá tvrdé postihy. Jaké jsou možnosti?

a) Tvrdá perzekuce - kdokoliv bude přistižen při činu, zaplatí tak vysokou pokutu, že to postraší jeho samého

i okruh kamarádů a spolupracovníků. To vypadá slibně. Realita? Z vyprávění vím, že postižený dá dohromady "trestné komando", jež ve velmi krátké době "vyzdobí" okolí policejních stanic a opuštěná policejní auta. Navíc není ani tolik policistů, aby mohli soustavně hlídat alespoň ta nejfrekventovanější místa po celý den, a zvláště v noci. Tato forma trestu je tudíž neúčinná.

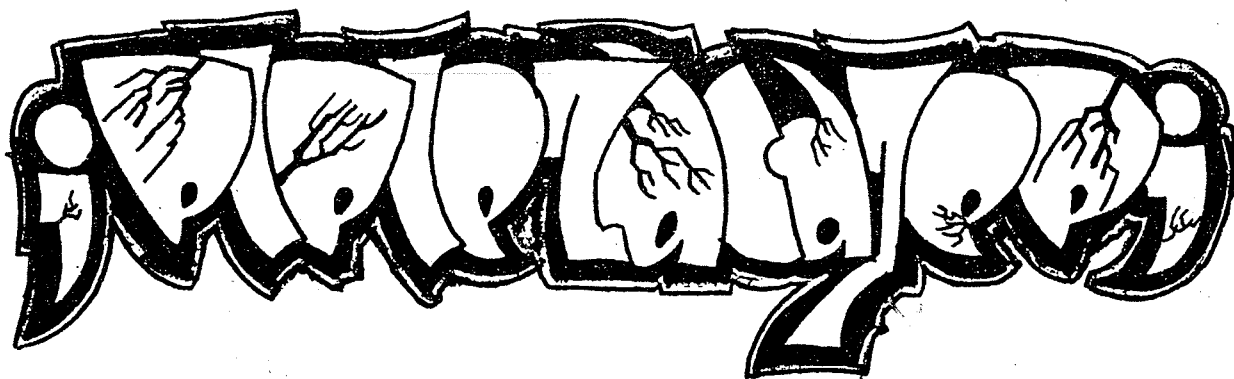
b) Uvolnění - graffitisty policie přestane brát na vědomí a bude se snažit počkat, až mánie přejde. Do té doby ji však ukamenuje nespokojená veřejnost, pobouřená rostoucí

agresivitou a drzostí mládeže.

c) Částečná legalizace - "odborná" komise vytypuje objekty, jimž graffiti neuškodí, vyhlásí konkurs a vybere nejlepší návrh. Šedivá plocha se "zlidští" novým obrazem, a protože i mezi graffitisty panuje dravá konkurence, dílo, jež nevzbudí svou kvalitou dostatečný respekt, bude ve velmi krátké době nahrazeno jiným, lepším.

V předcházejících třech bodech však hledám řešení pouze pro graffiti. U tagů je situace složitější, zde opravdu nezbyvá než doufat, že tato nepřirozená móda zanedlouho opadne.

Tomáš II. Třeštík *RAVER*



Pozn.: Slova "tag" i "graffiti" jsou slova převzatá z angličtiny a neexistuje oficiální pravidlo pro jejich skloňování. Já jsem v textu pro slovo "tag" použil vzoru hrad a "graffiti" jsem neskloňoval. Autor graffiti je označován jako "graffitista", někdy jako "graffar". Autor tagu je "tager" nebo "tegar". V některých člancích se "graffity" píše se dvěma t, nikoliv f.

Umělecká energie

Kryštof Kozák

Vzhledem k tomu, že jsem byl přinucen přečíst si Máj, začal jsem uvažovat o tom, co je a co není umění. V kombinaci s inspirací z hodin fyziky, které mi také občas dost vrtají hlavou, sestavil jsem pracovní hypotézu. Nemyslím si, že je úplně pravdivá, ale ukazuje, kam až může člověk deformovaný Májem a fyzikou dojít. Objevil jsem totiž uměleckou energii.

Známe mnoho rozličných forem energie, od elektrické, mechanické, potenciální a kinetické až k tepelné a atomové. Hodně se polemizuje o tzv. bioenergii, energii vyzařované živými, případně pouze myslícími tvory. Bioenergie se vždy pohybovala na hranici šarlatánství, protože jí byly vysvětlovány telepatie, telekineze, pyrokineze, proutkaření i lidové léčitelství. Existenci bioenergie nikdo nepotvrdil, ani nevyvrátil. Přesto existenci tohoto druhu energie potřebuji pro svoji hypotézu o energii umělecké.

Podle mě je umělec člověk, který trpí přebytkem bioenergie; je jí možná přímo nabit. Má proto potřebu tuto energii nějak ze sebe uvolnit. To provede právě stvořením uměleckého díla. Jestliže platí zákon o zachování energie, můžeme říci, že se transformuje bioenergie umělce do jím stvořeného díla. Dílo pak obsahuje vlastní uměleckou energii, je vlastně takovým jejím zásobníkem.

Co se však stane, když si ono dílo přečte, prohlédne, shlédne nebo poslechne další člověk? Pokud má svůj bioenergetický okruh otevřen (je vnímavý a daný druh umění mu není cizí), je schopen část umělecké energie díla přijmout a přetvořit ji na vlastní bioenergii. Jako důkazy této hypotézy mohu nabídnout pouze subjektivní pocit vnitřní energie, který mám po prožitku z uměleckého díla,

což si nedokážu jinak rozumně vysvětlit. Co to vlastně znamená otevřený bioenergetický okruh? Člověk má v mozku nebo v těle různé receptory neboli přijímače umělecké energie. Některé má už od narození, jiné si vybuduje až časem. Další lidé se rodí bez receptorů, a už si je ani nevytvoří. Pak jim chybí receptory třeba na vážnou hudbu, a tak její energii prostě necítí.

Také všemožné hádky uměleckých kritiků vlastně spočívají v tom, zda je či není ten či onen kritik schopen rozpoznat, a zčásti také přijmout, uměleckou energii díla.

Je škoda, že neumíme uměleckou energii nijak změřit. Kdyby to šlo, mohli bychom se navěky rozloučit se všemi kýči. Každý by měl v kapse art-metr a v pohodě by rozpoznal hluboká, opravdu umělecká díla od povrchních kýčů. Uměleckou energii ale nebudeme zřejmě umět nikdy změřit. Je to totiž veličina značně subjektivní. Jednomu připadá dílo energií přímo nabité, jiný vidí pouze šed', natož aby něco cítil.

Umělecké dílo není schopno rozdávat energii napořád. Jednou se vyčerpá, záleží ovšem na tom, kolik bioenergie do něj jeho tvůrce vložil. Některá díla vydrží třeba tisíce let, jiná pouhá staletí, roky, týdny. Když se dílo vyčerpá, už nás zajímá pouze jako dokument doby, nebo vůbec ne.

Umělecká energie se přenáší zjevně poměrně snadno. Jako každou energii bychom ji mohli využít na odvrácení světové energetické krize. Představa armády umělců pohánějících svými díly turbínu je poněkud utopistická. Otázkou zůstává, zda je člověk schopen přijímat místo jídla uměleckou energii. Je známo, že umělci moc nejedí, patrně to

Úvahy

nepotřebují. V Somálsku se mají tedy na co těšit. Až jim tam nějaký malíř ukáže nějakou svou mazanici s tím, aby jim dobře chutnalo, nechci vidět ty konce...

Jak je to ale s Májem, který mě vlastně na myšlenku umělecké energie přivedl? Jsem v něm schopen cítit nějakou energii, neměl jsem při jeho četbě hlad, ale nic mi neříká. Můj bioenergetický okruh je asi pro Máchu uzavřen.



Také dědictví aneb po stopách Porgazeenu

Po přečtení článku "Dědictví", otištěného v druhém čísle Porgazeenu, jsem náhle pojal určité podezření a kvapně jsem odjel do malé moravské vsky Ořechov u Brna navštívit svůj rodný dům. Po určitých problémech s lokalizací pozůstalosti jsem mezi nekonečným harampádím objevil to, co jsem hledal - velký dřevěný cestovní kufr, památku na pradědečka Ferdinanda Pehala, který byl dragoun a hodně cestoval. Babička o něm vždy hovořila s úctou a s nesmírnou láskou chránila několik jeho zažloutlých fotografií. Po odklopení víka se potvrdilo mé podezření. Bedna obsahovala kromě jiného několik desítek výtisků "Porkazínu". Ale nejprve trochu historie.

Dědeček Ferdinand se po určité době vrátil domů ze svých dobrodružných cest zcela zdrav. Dle vyprávění babičky se dědeček usadil, postavil dům a začal se věnovat hospodaření na svém statku. A jelikož byl světa znalý, začal vydávat týdeník Porkazín (tato skutečnost byla zčásti iniciována tlakem sousedů a prababičky - Boženy Pehalové). Tento týdeník zakrátko získal oblibu ve svém širokém okolí. Obsahově byl pojat jako ryze praktický domácí rádce, což umožňovalo panu Ferdinandovi podělit se o své cenné poznatky z dalekých cest. Ukázka bude následovat v závěru článku.

Jsem si vědom rizika, že budu napaden perfekcionisty a patrně i porgazeenofily, do jaké míry Porkazín souvisí s Porgazeenem, pokud vůbec nějak souvisí, ale posuďte sami:

Prokazatelně první číslo Porkazínu má pořadové číslo "8". Z úvodníku je pak zcela jasně patrné, že dragoun, statkář a nejnověji nakladatel pan Ferdinand pokračuje v nakladatelské práci svého dlouholetého přítele R.P. (Ruben Porgmann?), jehož památce je věnováno toto první a zároveň osmé číslo Porkazínu. Náhoda? Pokud připustíme teorii určité souvislosti Porkazínu s Porgazeenem, osud sedmého čísla Porgazeenu zůstává poněkud utajen. Nabízí se jistá teorie o magickém šťastném čísle "8" pro všechny dragouny - znamenalo osm zdravých končetin (6 nohou a 2 ruce). Zbývá jen objasnit hláskovou změnu Porgazeenu. Jedná se patrně o snahu pana Ferdinanda jaksi přiblížit název

tehdejšímu stavu venkovské reality a zároveň ponechat názvu jakýsi punc cizokrajnosti, což lze vidět kdekoliv i dnes. Jeho snaha byla tedy realizována českým významem anglického slova "Pork" a počestěním koncovky na "azín". A Porkazín byl na světě.

Čtení Porkazínu je úchvatné i v dnešní době. Vzhledem k velmi širokému spektru vědomostí pana Ferdinanda ze všech oborů lidského bytí lze nalézt radu na lecjaké problémy dnešního světa. Např. v Porgazeenu č. 2 byl diskutován přístup k infekční nemoci - žloutence. Co na to Porkazín?

Žloutenice

"Žloutenice povstává tím, že žluč do krve se vylila. Obyčejně ovšem sama od sebe bez dalších následků zajde, avšak rozličné prostředky se proti ní odporučují.

Někteří lékaři radí užívání čerstvé šťávy okůrkové a tvrdí, že žloutenice rychle pomine, když nemocný denně několik šálků této šťávy užívá.

Ostatně se zvláště účinnost tak zvaných sympatetických prostředků vychvaluje. Tak ku př. prý prospěje, když nemocný, kdykoliv toho potřeba káže, na kus plátna moč pouští, a týž na vzduchu usušen, vždy opět stejně použije. Plátno sežloutne a nemoc se ztratí.

Jiné léky proti žloutenici si uděláme následovně: Půl druhé libry tlučného ovsu se v 12 žejdlících vody tak dlouho vaří, až se polovice tekutiny vykouří. Ku zbytku se přidá lot sanytru a 12 lotů cukru, tekutina znovu k varu zahřeje a pak na 24 hodin do chladného sklepu postaví. Čistý lék se pozvolna co nápoj požívá, až nemoc pomine.

Že syrový žloutek skoro vždy prospěšně působí, četnými příklady dokázáno. Dva neb tři syrové žloutky se z rána na lačný žaludek požijí a cukrovou vodou zapíjejí.

Těž selterská neb bilinská voda, vůbec kyselky, mívají dobrý výsledek. Teplé lázně a jemné tření těla, zvláště v okolí jater, též prospívá."

I. B. Framar

Dědictví II.

Po dlouhém přemýšlení, co vybrat jako nejvhodnější úryvek ze starých Porgazeenů jsme se rozhodli uvést nějakou anketu. Toto číslo je už stejně prolezené různými názory, a proto jsme chtěli ukázat, že obliba anket je už staršího data. Názorů svobodných lidí si Ruben Porgmann vážil i za pohnutých událostí první světové války.

Ludvík Šedý byl tak laskav a na naši žádost pronikl do své zapastované chaty v Jizerských horách a vypsál nám z Porgazeenu číslo 5 anketu, kterou Porgmann uskutečnil mezi svými spolubojovníky. Nepodařilo se nám bohužel zachovat původní vzhled aformát, protože Ludvík byl natolik vyčerpan vypisováním a útoky zákeřných myší, že už nemohl pozvednout svoji levici a chatu raději urychleně opustil. O Porgazeeny, naše duchovní dědictví, se poměrně obáváme vzhledem k přemnožení hlodavců. Porgazeeny jsou sice téměř hermeticky uzavřeny v ocelové krabici, pamatující jistě i doby Porgmannovy, ale člověk nikdy neví, co hlodavec nikdy nezkusí. Přikročme tedy raději k páně Porgmannově anketě.

Průzkum desátníka Porgmanna na poli bitevním s otázkou "Co tu děláte?" vykonaný 1. 4. L. P. 1918

Kráčíte v odpolednách zákopem nedaleko slovatného města Verdumu, kde tolik našich přátel našlo, aniž by hledalo, klid své duše, pojal jsem v nostalgické náladě myšlenku optati se svých blízkých, co tu dělají. Říše uvedené stati jsou odpovědi na tuto otázku. Jazykové nesrovnalosti jsem si dovolil řešit svým skromným uměním překladatelským.

•• Kdo? Já? Čistím si zbraň. Když si nečistím zbraň, bráním svou milovanou vlast. Když nebráním svou milovanou vlast, usílám o brzký mír. Když neusílám o brzký mír, čistím si zbraň. ••

Vikomt de Chagny, 115. pěší pluk

•• Myslím na mou vlast.... zemi krásnou, zemi milovanou, kolébku mou a doufejme, že i hrob můj. To by mi dodalo, chcípnout tady někde v bahně. ••

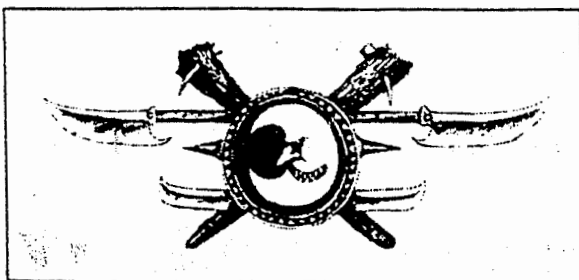
Viktor Wehrman, 115. pěší pluk

•• Co?!? Ruce vzhůru! Invaze! Aaa, to si zase ty, Rubene, jak to děláš. Jednou tě někdo dostane. Co tu dělám? Zrovna jsem usnul při četbě Thomase Manna. Je to hrůza, tahle povinná četba. Už mě válka přestává davít. Málo útočíte. Nedáme si skat? ••

Otto von Schrodinger, 5. dělostřelecká kolona

•• Porgmanne, zase vy! Co bych tu dělal, velím! A co děláte vy? Flákáte se, desátníku, flákáte! Koukejte zemřít za tu vaši vlast, nebo uvidíte. A opovažte se mě v tom vašem plátku ještě jednou zmínit. Bude provaz! ••

plukovník Jacques Javere, 115. pěší pluk



Je vidět, že i v takto pohnuté době měli vojáci smysl pro humor. Máme důvodné podezření, že Ruben Porgmann přebíhal frontu za účelem získání reportáží. Poslední poznámka Porgmannova plukovníka nás poněkud vyděsila.

J.D. K.K.

SPEKTRAL

TO JE :

**KOMPLETNÍ VYBAVENÍ VAŠÍ
KANCELÁŘE ŠKOLY ÚŘADU**

**PAPÍR - SEŠITY
KANCELÁŘSKÉ POTŘEBY
PSACÍ STROJE
KALKULAČKY - DATABANKY**

**PRO VÁŠ VOLNÝ ČAS
VŠELIJAKÉ HRY A HRAČKY
ŽERTOVNÉ I VÁŽNÉ**

VOLEJTE : 748337

FAXUJTE : 263791

NAVŠTIVTE NÁS :

KRYMSKÁ 18 PRAHA 10

! U NÁS SI VYBERE KAŽDÝ !

Toto číslo, resp. výtisk je dodatečnou pirátskou xerokopií a s originálem nemá nic společného.